

Controleprotocol

Accountantscontrole

Gulpen-Wittem

2022 - 2025

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING

.....	4
1.1 Algemeen	4
1.2 Doelstelling	4
1.3 Wettelijk kader	4
1.4 Procedure en communicatie	4
1.5 Rechtmatigheidsverantwoording	4

2 ALGEMENE UITGANGSPUNTEN VOOR DE CONTROLE

.....	5
-------	---

3 TE HANTEREN GOEDKEURINGS- EN RAPPORTERINGSTOLERANTIES

.....	6
3.1 Algemeen	6
3.2 Goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de gemeente Gulpen-Witterm	7
3.3 Verantwoordingsgrens rechtmatigheidsverantwoording	7

4 RECHTMATIGHEID EN DE RECHTMATIGHEIDSCRITERIA

.....	8
4.1 Algemeen	8
4.2 Inventarisatie wet- en regelgeving gemeente Gulpen-Witterm	9

5 REIKWIJDTE RECHTMATIGHEIDTOETSING

.....	10
5.1 Limitatieve opsomming	10
5.2 Beperking reikwijdte	10
5.3 Aanvullende specifieke beperkingen reikwijdte	10
5.4 Hardheidsclausule in verordeningen	12

6 RAPPORTAGE DOOR DE ACCOUNTANT	
.....	13
7 RAPPORTAGE DOOR HET COLLEGE	
.....	14
Bijlagen	
1. Communicatie en periodiek overleg met de accountant	
.....	15
2. Rapportagemomenten	
.....	16

1 INLEIDING

1.1 Algemeen

In 2022 is de aanbesteding voor de accountantscontrole van de jaarrekeningen voor de jaren 2022 tot en met 2025 uitgevoerd. Op basis van deze aanbesteding heeft de raad op 22 september 2022 RSM als accountant voor de gemeente Gulpen-Witterm benoemd.

1.2 Doelstelling

Het controleprotocol voor de accountantscontrole heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening van de gemeente Gulpen-Witterm. Daarnaast bevat dit controleprotocol aanwijzingen voor de op te stellen rechtmatigheidsverantwoording door het college, waaronder de van toepassing zijnde normen en de verantwoordingsgrens.

1.3 Wettelijk kader

De gemeentewet (GW), artikel 213, schrijft voor dat de gemeenteraad één of meer accountants aanwijst als bedoeld in artikel 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in artikel 197 GW bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant kan de gemeenteraad nadere aanwijzingen geven voor te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties. Door middel van het onderhavige controleprotocol worden aan de accountant de nadere aanwijzingen gegeven over de daarbij te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening van de gemeente Gulpen-Witterm.

1.4 Procedure en communicatie

Bijlage 1 bij dit controleprotocol bevat een overzicht ter zake de communicatie en het periodiek overleg met de accountant. In overleg met de griffie vinden gedurende het jaar diverse gesprekken plaats tussen (een afvaardiging van) de raad en de accountant. Hierbij vinden minimaal de volgende overleggen plaats:

- voorafgaand aan de controle ten behoeve van scope of extra aandachtspunten;
- een bespreking voorafgaand aan de vaststelling van de jaarrekening.

1.5 Rechtmatigheidsverantwoording

Al enkele jaren is sprake van een geplande invoering van de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening van gemeenten. Gedurende 2022 is duidelijk geworden dat de invoering per 1 januari 2023 plaats zal vinden en over het boekjaar 2023 de eerste verantwoording in het voorjaar 2024 opgesteld dient te worden.

In dit controleprotocol is reeds rekening gehouden met de inwerkingtreding middels de vaststelling van de verantwoordingsgrens. De hoofdstukken 3.3 en 7 zijn van toepassing vanaf het boekjaar 2023. De controle van de rechtmatigheid is hiermee geen verantwoordelijkheid meer van de accountant, maar van het college zelf. Dit controleprotocol is derhalve niet alleen bedoeld voor de controleopdracht van de accountant, maar ook de basis voor de af te geven rechtmatigheidsverantwoording van het college.

2 ALGEMENE UITGANGSPUNTEN VOOR DE CONTROLE 2022

Zoals in artikel 213 GW is voorgeschreven zal de controle van de in artikel 197 GW bedoelde jaarrekening, uitgevoerd door de door de raad benoemde accountant, gericht zijn op het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder eventuele verordeningen;
- het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 GW (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213 zesde lid GW (Besluit accountantscontrole decentrale overheden) alsmede de Kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV en de Richtlijnen voor de Accountantscontrole van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

Onder rechtmatigheid wordt begrepen de definitie volgens het Bado dat de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen “in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen”. De accountant hoeft niet vast te stellen dat alle handelingen in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving zijn verricht. De accountantscontrole beperkt zich tot die handelingen waaruit financiële gevolgen voortkomen, die als baten, lasten of balansmutaties in de jaarrekening worden verantwoord. De accountant controleert alleen de financiële beheerhandelingen.

Dit hoofdstuk omvat de scoping voor de jaarrekeningcontrole 2022. Vanaf 2023 wordt door de accountant geen rechtmatigheidsoordeel meer verstrekt. Vanaf 2023 wordt in het getrouwheidsoordeel ook de getrouwheid van de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording betrokken.

3 TE HANTEREN GOEDKEURINGS- EN RAPPORTERINGSTOLERANTIES

3.1 Algemeen

De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in. De accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling, maar richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening en de financiële beheerhandelingen met een belang groter dan de vastgestelde goedkeuringstolerantie. De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties en statistische deelwaarnemingen en extrapolaties.

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden zijn minimumeisen voor de in de controle te hanteren goedkeuringstoleranties voorgeschreven. Provinciale Staten en gemeenteraden mogen de goedkeuringstoleranties scherper vaststellen dan deze minimumeisen. Dit moet dan wel worden toegelicht in de controleverklaring. De minimumeisen zijn:

	Strekking controleverklaring:			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	1% - 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	3% - 10%	≥ 10%	-

Naast deze kwantitatieve benadering zal de accountant ook een kwalitatieve beoordeling hanteren (professional judgement). De weging van fouten en onzekerheden vindt ook plaats op basis van dit zogenoemde professional judgement.

Goedkeuringstolerantie

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in beginsel in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de strekking van de af te geven controleverklaring, zoals in de bovenstaande tabel met minimumeisen is aangegeven.

Rapporteringstolerantie

Naast de goedkeuringstolerantie wordt ook een rapporteringstolerantie onderkend.

De rapporteringstolerantie is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen.

De rapporteringstolerantie kan worden vastgesteld op een percentage, bijvoorbeeld 80% van de goedkeuringstolerantie of op een maatschappelijk relevant geacht absoluut bedrag, bijvoorbeeld € 100.000. De rapporteringstoleranties kunnen zich ook verder toespitsen op die elementen die de raad specifiek nader terug wil zien, zonder dat dit de controletoleranties zelf beïnvloedt. De rapporteringstolerantie wordt door de gemeenteraad vastgesteld, met inachtneming van de genoemde minimumeisen. De accountant richt de controle in, rekening houdend met de rapporteringstolerantie om te kunnen waarborgen dat alle gesignaleerde onrechtmatigheden die dit bedrag overschrijden ook daadwerkelijk in het verslag van bevindingen worden opgenomen.

Specifieke uitkeringen (SiSa-bijlage bij de jaarrekening)

Met ingang van het boekjaar 2006 is de gemeente op grond van wettelijk voorschrift verplicht de verantwoordingsinformatie voor een groot aantal specifieke uitkeringen op te nemen in de zogenoemde SiSa-bijlage bij de jaarrekening. Voor de accountantscontrole op deze specifieke uitkeringen zijn door het ministerie van BZK nadere aanwijzingen gegeven in de vorm van een toetsingskader en nota verwachtingen accountantscontrole. Voor de bij de specifieke uitkeringen te hanteren rapporteringstoleranties zijn in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden voorschriften opgenomen. Geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van dit besluit in het verslag van bevindingen te worden opgenomen, indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner of gelijk aan € 125.000 is;
- 10% indien de omvangbasis groter is dan € 125.000 en kleiner of gelijk aan € 1.000.000;
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.
-

Daarnaast dient de accountant voor de controle van de WNT-verantwoording een lagere materialiteit te hanteren zoals is voorgeschreven in het controleprotocol WNT. Deze materialiteit bedraagt het verschil tussen het individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum en de werkelijke bezoldiging, met een minimum van € 5.000 en een maximum van € 10.000.

3.2 Goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de gemeente Gulpen-Witterm

Voor de accountantscontrole op de jaarrekening van de gemeente Gulpen-Witterm wordt de goedkeuringstolerantie gelijkgesteld aan de minimumeisen zoals opgenomen in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden. Dit betekent een tolerantie van 1% voor fouten (1% van de lasten inclusief resultaatbestemming) en 3% voor onzekerheden (3% van de lasten inclusief resultaatbestemming).

Op basis van de begroting 2022 betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van circa € 388.000 en een totaal aan onzekerheden van circa € 1,1 miljoen euro de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten. De tolerantie wordt jaarlijks achteraf op basis van de werkelijke cijfers definitief bepaald.

Voor de rapporteringstolerantie stelt de raad als maatstaf dat de accountant elke fout of onzekerheid groter of gelijk aan € 10.000 rapporteert.

3.3 Verantwoordingsgrens rechtmatigheidsverantwoording (vanaf boekjaar 2023)

De grens waarboven afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording moeten worden opgenomen wordt door de raad bepaald en bedraagt maximaal 3% van de totale lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves). Onder afwijkingen wordt verstaan fouten (dus het niet naleven van wet- en regelgeving) en/of posten waarvan bij het college onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid. Voor fouten en onduidelijkheden geldt hetzelfde percentage. Fouten en onduidelijkheden mogen daarbij niet bij elkaar opgeteld te worden.

Voor de jaarrekening 2022 stelt de gemeenteraad de verantwoordingsgrens vast op 1%.

4 RECHTMATIGHEID EN DE RECHTMATIGHEIDSCRITERIA

4.1 Algemeen

In het kader van de rechtmatigheidscontrole kunnen negen rechtmatigheidscriteria worden onderkend:

- begrotingscriterium;
- misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium;
- voorwaardencriterium;
- **calculatiecriterium;**
- **valueringscriterium;**
- **adresseringscriterium;**
- **volledigheidscriterium;**
- **aanvaardbaarheidscriterium; en**
- **leveringscriterium.**

In het kader van het controle op de getrouwheid wordt al aandacht besteed aan de zes dikgedrukte criteria.

Ad 1. Begrotingscriterium

Als blijkt dat de gerealiseerde lasten zoals weergegeven in de jaarrekening hoger zijn dan de geraamde bedragen met inbegrip van de laatste begrotingswijziging (zoals door de raad vastgesteld uiterlijk op 31 december van het betreffende begrotingsjaar), is er – voor zover het de begrotingsoverschrijdingen betreft – mogelijk sprake van onrechtmatige uitgaven. De overschrijding kan namelijk in strijd zijn met het budgetrecht van de gemeenteraad zoals geregeld in de Gemeentewet. Voor de oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door de gemeenteraad geformuleerde beleid en/of wordt gecompenseerd door aan de lasten gerelateerde hogere inkomsten. Het bepalen of, respectievelijk welke begrotingsoverschrijdingen al dan niet verwijtbaar zijn, is voorbehouden aan de raad.

Ad 2. M&O-criterium

Onder misbruik wordt verstaan het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of –uitkeringen te verkrijgen of niet, dan wel tot een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan het verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan.

In verschillende wetten, waaraan de gemeente zich dient te houden, zijn bepalingen opgenomen die misbruik en oneigenlijk gebruik tegengaan, zoals bijvoorbeeld een legitimatieplicht of de verplichting tot het overleggen van bepaalde gegevens bij een aanvraag. Daarnaast zijn in een aantal door de raad vastgestelde verordeningen en besluiten soortgelijke bepalingen opgenomen. Er is door de gemeente Gulpen-Witterm geen overkoepelend “M&O”-beleid vastgesteld, aangezien dit per wet of verordening verschillend ingevuld kan en/of moet worden.

Voor bestaande procedures wordt getoetst in hoeverre in de uitvoering een deugdelijke mix van maatregelen is getroffen ter voorkoming van misbruik- en oneigenlijk gebruik en of deze maatregelen nog voldoende actueel zijn. Daarbij gelden de randvoorwaarden van redelijkheid richting derden en een kosten/baten-afweging.

Aangenomen mag worden dat binnen de belangrijkste procedures reeds (informeel) adequate maatregelen zijn getroffen ter waarborging van de getrouwheid van de financiële verantwoording, aangezien dit altijd al tot de accountantscontrole behoorde.

Ad 3. Voorwaardencriterium

Besteding en inning van gelden door een gemeente zijn aan bepaalde voorwaarden verbonden waarop door de accountant moet worden getoetst. Deze voorwaarden liggen vast in wetten en regels van hogere overheden en in de (eigen) gemeentelijke regelgeving. De gestelde voorwaarden hebben in het algemeen betrekking op:

- de omschrijving van de doelgroep respectievelijk het project;
- de heffings- en/of declaratiegrondslag;
- normbedragen (denk aan hoogte en duur);
- de bevoegdheden;
- het voeren van een administratie;
- het verkrijgen en bewaren van bewijsstukken;
- aan te houden termijnen besluitvorming, betaling, declaratie e.d.

De precieze invulling verschilt per wet respectievelijk regeling respectievelijk verordening. Voor alle geldstromen dient ondubbelzinnig vast te staan welke voorwaarden er op van toepassing zijn. De door hogere overheden gestelde voorwaarden liggen vaak volledig vast. Dit geldt echter niet voor de voorwaarden in de gemeentelijke regelgeving. Uitgangspunt daarbij is dat vooralsnog het huidige informele beleid wordt bekrachtigd en er met name jegens derden niet met terugwerkende kracht strengere normen zullen worden toegepast.

4.2 Inventarisatie wet- en regelgeving gemeente Gulpen-Witterm

Voor een goede uitvoering van de rechtmatigheidscontrole is belangrijk dat de geldende regelgeving duidelijk vastligt. Het gemeentelijk normenkader geeft een overzicht van de wet- en regelgeving die wordt meegenomen in de controle op de rechtmatigheid. Als primair verantwoordelijke voor de naleving van de wet- en regelgeving moet het college permanent zicht hebben op het van toepassing zijnde relevante normenkader. Het is derhalve de taak van het college om het normenkader jaarlijks de actualiseren en dit ter vaststelling toe te sturen aan de raad. Het doel van het versturen naar en vaststellen door de raad is dat de raad zich bewust is van de wet- en regelgeving die wordt meegenomen in de accountantscontrole/rechtmatigheidsverantwoording en dat de raad daarmee de mogelijkheid krijgt om het normenkader aan te vullen.

5 REIKWIJDTE RECHTMATIGHEIDTOETSING

5.1 Limitatieve opsomming

De controle op rechtmatigheid is limitatief gericht op:

- de naleving van wettelijke kaders, zoals die in de kolom "Wetgeving extern" van het Normenkader is opgenomen. Dit uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of redelijkerwijs kunnen betreffen;
- de naleving van de volgende kaders:
 - de begroting;
 - de Financiële verordening Gulpen-Wittem;
- en de naleving van de overige kaders zoals opgenomen in de kolom "Regelgeving intern" van het Normenkader. Dit laatste voor zover van toepassing en uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of redelijkerwijs kunnen betreffen.

5.2 Beperking reikwijdte

Voor wat betreft het gestelde onder het kopje "limitatieve opsomming" gelden de volgende beperkingen waarmee rekening gehouden wordt:

- Ten aanzien van het voorwaardencriterium vindt voor de interne regelgeving uitsluitend een toets plaats naar de hoogte, duur en doelgroep/object van financiële beheershandelingen, tenzij jegens derden (bijvoorbeeld in toekenningsbeschikkingen) aanvullende voorwaarden met directe financiële consequenties zijn opgenomen. ¹
- Indien en voor zover bij de controle materiële financiële onrechtmatige handelingen geconstateerd worden, worden deze in de rapportage en oordeelsweging uitsluitend betrokken indien en voor zover het door de raad of hogere overheden vastgestelde regels betreft. Met andere woorden: interne regels van college naar ambtelijke organisatie c.q. collegebesluiten vallen daar buiten. ²

5.3 Aanvullende specifieke beperkingen reikwijdte

Voorts wordt in het kader van de controle rekening gehouden met de volgende specifieke beperkingen aanvullend op het gestelde onder het voorgaande:

a. Subsidieverordening

In de Algemene subsidieverordening Gemeente Gulpen-Wittem 2020 wordt een aantal eisen gesteld aan de aanvraag m.b.t. in te leveren bescheiden en indieningstermijnen. In de praktijk wordt formeel niet altijd aan alle punten van de verordening voldaan.

Gelet op de redelijk intensieve contacten met de diverse instellingen en verenigingen en het bekend zijn met de lokale situatie en omstandigheden mag aangenomen worden dat in z'n totaliteit voldoende schriftelijke en mondelinge informatie beschikbaar is om de subsidieaanvraag goed te kunnen beoordelen. Tevens wordt het niet voldoen aan alle voorwaarden of het niet leveren van alle overeengekomen prestaties in de praktijk meegenomen bij de beoordeling van de aanvraag van het volgend jaar.

¹ Dergelijke jegens derden geformuleerde (financiële) voorwaarden zijn immers ook al relevant voor de accountantscontrole inzake de getrouwheid van de jaarrekening.

² De ruimere definitie van "rechtmatigheid" zoals benoemd in de Financiële verordening Gulpen-Wittem en eventuele andere verordeningen wordt dus niet gehanteerd in het kader van de accountantscontrole! Deze interne regels kunnen overigens wel relevant zijn voor de nadere vaststelling van de invulling van "hogere" besluiten, maar zijn op zich geen object van onderzoek. Voorts kan een afwijking van deze lagere regelgeving passend zijn binnen de uitvoering van hogere besluiten. Het is (over het algemeen) aan het college om een oordeel te vellen over de geconstateerde afwijkingen van lagere interne regels.

In het kader van de controle hoeft daarom vooralsnog geen rekening te worden gehouden met het eventueel niet strikt formeel voldaan hebben aan alle eisen die in de verordening worden gesteld, voor zover het college dan wel de raad in haar resp. zijn besluiten tot subsidietoekenning hier ook geen consequenties aan heeft verbonden.

b. Gemeenschappelijke regelingen

De controle van de gemeenschappelijke regelingen die volgens het delegatiemodel zijn ingesteld, valt niet onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole.

Deze gemeenschappelijke regelingen hebben een eigen verantwoordingsplicht (delegatiemodel). Enkel de bijdragen aan de GR-en worden bij de gemeente verantwoord; deze worden wel getoetst. Indien de gemeente gedurende de looptijd tot een 'zware' Gemeenschappelijke Regeling zal toetreden, zal deze ook niet onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole vallen.

c. Eindafrekeningen

Jaarlijks is sprake van eindafrekeningen richting Ministeries en Provincies m.b.t. ontvangen bijdragen en subsidies die pas plaatsvinden nadat de gemeenterekening wordt opgemaakt (maart) en is vastgesteld (juni). De eindafrekening over 2022 vindt dan bijvoorbeeld pas in september 2023 plaats en wordt bijvoorbeeld pas in 2024 definitief vastgesteld door het Ministerie. De hele cyclus, ook bij de ministeries, is op deze maanden gericht. Er wordt door de ministeries ook niet verlangd dat eindafrekeningen eerder worden ingediend. Daarnaast is de gemeente in een aantal gevallen ook afhankelijk van derden die informatie moeten aanleveren en waarmee afspraken zijn gemaakt over de indieningstermijnen.

Voor zover hogere regelgeving niet anders voorschrijft, geldt het uitgangspunt dat de raad geen strengere eisen stelt dan deze hogere regelgeving. Voor de rechtmatigheidscontrole bij de jaarrekening kan daarom worden volstaan met het volgende, indien en voor zover van toepassing:

- Toetsing van de verwerking van de raming van nog te betalen of nog te ontvangen bedragen volgens concept of voorlopige afrekening in de jaarrekening van het huidige boekjaar. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om een vordering of schuld, maar ook om een bestemd gedeelte van een reserve of voorziening.
- Een adequate toelichting van eventuele financiële risico's
- Toetsing van de verwerking van de feitelijke betaling of ontvangst van bedragen van de eindafrekening van vorig jaar of jaren in huidig boekjaar
- Toetsing en/of beoordeling van de betreffende processen van het huidig boekjaar op een adequate administratieve organisatie / interne controle. Deze moet zodanig zijn qua opzet en werking dat bij voorkeur in het huidig boekjaar maar uiterlijk op het moment van indienen van de eindafrekening voldaan kan worden aan het gestelde in de betreffende wet- en regelgeving en/of door de raad vastgestelde verordeningen en/of subsidietoekenningen.

d. Legitimatie

Bij een aantal wetten, regelingen en verordeningen moet de identiteit van de belanghebbende worden vastgesteld bij een aanvraag. Normaliter dient de belanghebbende een geldig legitimatiebewijs te overleggen. In de praktijk kan het voorkomen dat op het moment van de aanvraag de geldigheidsdatum van een legitimatiebewijs is verlopen.

Voor zover hogere regelgeving niet expliciet vraagt om een geldig legitimatiebewijs op het moment van aanvraag, kan bij wijze van uitzondering worden volstaan met een recent uittreksel uit het

gemeentelijk bevolkingsregister, aangezien bij de inschrijving in het bevolkingsregister in het verleden de identiteit reeds was vastgesteld.

5.4 Hardheidsclausule in verordeningen

Voor zover in enige verordening of beleidsregel geen hardheidsclausule opgenomen zou zijn, wordt deze geacht wel van toepassing te zijn en gelden de hierna genoemde aanvullende bepalingen met betrekking tot de betreffende verordening:

“Het college kan nadere regels stellen met betrekking tot de uitvoering van deze verordening.

Het college kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in deze verordening indien toepassing van deze verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

In gevallen, de uitvoering van deze verordening betreffende, waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.”

6 RAPPORTAGE DOOR DE ACCOUNTANT

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant als volgt.

Managementletter

In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant een zogenoemde interim-controle uitgevoerd. Over de uitkomsten van die tussentijdse controle wordt verslag uitgebracht in de vorm van een managementletter. De managementletter is gericht aan het college van burgemeester en wethouders.

Verslag van bevindingen

Overeenkomstig de gemeentewet wordt omtrent de controle van de jaarrekening een verslag van bevindingen uitgebracht, gericht aan de raad en in afschrift aan het college van burgemeester en wethouders. In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgen. Fouten of onzekerheden die de rapporteringstolerantie als bedoeld in hoofdstuk 3 van dit normenkader overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen. De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door de gemeente gehanteerde geautomatiseerde gegevensverwerking.

Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven. Deze controleverklaring is bestemd voor de gemeenteraad, zodat deze de door het college van burgemeester en wethouders opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

In bijlage 2 is een overzicht van de verschillende rapportages, inclusief tijdstip van verschijnen, korte inhoud en geadresseerde opgenomen.

7 RAPPORTAGE DOOR HET COLLEGE (VANAF BOEKJAAR 2023)

Het college geeft middels de door de commissie BBV voorgeschreven rechtmatigheidsverantwoording aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. In de paragraaf Bedrijfsvoering beschrijft het college welke actie zij onderneemt om de afwijkingen in de toekomst te voorkomen. De kaders inzake de inhoud van de paragraaf Bedrijfsvoering met betrekking tot rechtmatigheid worden door de gemeenteraad bepaald.

Bijlage 1

Communicatie en periodiek overleg met de accountant

Onderstaand is de overlegstructuur in een communicatiematrix vastgelegd. Uit oogpunt van doelmatigheid heeft het de voorkeur zoveel mogelijk gesprekken te combineren. In het kader van het bestuurlijk overleg en de rapportage zijn over het algemeen de volgende contacten tussen de accountant en het bestuur en/of management gewenst.

Gesprekspartner	Aantal per jaar	Toelichting
Commissie BSM	Twee	De gemeenteraad is opdrachtgever van de accountant. De Commissie BSM is voor de accountant het aanspreekpunt voor de opdrachtformulering. Met de Commissie BSM zal voorafgaand aan de controle een overleg plaatsvinden om te komen tot een afstemming inzake de nadere invulling van de controleopdracht. Eventuele tussentijdse belangrijke bijstellingen van de controle zullen worden teruggekoppeld naar de Commissie BSM. Tenslotte zullen de bevindingen van de eindejaarscontrole worden besproken.
Griffier	Pm	Informeel voortgangsoverleg naar behoefte
Financieel management	Drie	Het financieel management is voor de accountant het eerste aanspreekpunt. Er zijn drie natuurlijke momenten: het pre-audit gesprek, de bespreking van de interimcontrole (op basis van de concept managementletter) en van de eindejaarscontrole (op basis van het concept verslag van bevindingen). Daarnaast kan naar behoefte worden gekozen voor tussentijdse voortgangsgesprekken.
Directie	Twee	Bespreken bevindingen interimcontrole en eindejaarscontrole.
Portefeuillehouder Financiën	Twee	Bespreken bevindingen interimcontrole en eindejaarscontrole.
College van burgemeester en wethouders en/of gemeenteraad	Pm	Op verzoek zal de accountant verschijnen in vergaderingen van college en/of gemeenteraad.

Bijlage 2

Rapportagemomenten

De volgende standaard rapportages worden onderkend:

Rapportage	Tijdstip	Inhoud	Gericht aan
Managementletter	Na afronding van de interim-controle	Mogelijke risico's, verbeter- en aandachtspunten betreffende de processen en procedures (beheersingsstructuur), evenals overige van belang zijnde onderwerpen.	College van B&W
Verslag van bevindingen	Na afronding van de controle van de jaarrekening	De beantwoording van de vraag of de inrichting van het financieel beheer en van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk hebben gemaakt. Inclusief de geconstateerde fouten, onzekerheden en/of verbeteringen op het gebied van verslaglegging, rekening houdend met de afgesproken rapporterings-toleranties en de goedkeuringstolerantie.	Gemeenteraad
Controleverklaring	Na afronding van de controle van de jaarrekening	Oordeel over de mate waarin de gemeente-rekening een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften en voldoet aan de eisen van rechtmatigheid.	Gemeenteraad